

การแพร่กระจาย และสถานะการประมงปลาก้างพระร่วงในจังหวัดพัทลุง

ธีรภัทร์ ตงวัฒนากร^๑ ชไมพร แก้วศรีทอง^๒ และ สุวิมล สิริชูวงศ์^๓

^๑ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง ^๒ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดปัตตานี

^๓ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดตรัง

บทคัดย่อ

การศึกษาการแพร่กระจาย และสถานะการประมงปลาก้างพระร่วงในจังหวัดพัทลุง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ถึงมกราคม 2550 ได้รวบรวมตัวอย่างปลาก้างพระร่วง จำนวน 2,447 ตัว เพื่อทราบแหล่งที่อยู่อาศัย โครงสร้างและการแพร่กระจาย และสถานะการทำกรประมง ผลการศึกษาพบว่า ปลาก้างพระร่วงมักอยู่รวมกันเป็นฝูงในลำน้ำสายเล็ก ๆ ใต้ร่มไม้ที่รกรกริมชายน้ำต่าง ๆ ในโพรงดินเหนียว หรือโพรงของรากไม้ริมขอบตลิ่งใต้น้ำ คุณภาพน้ำโดยเฉลี่ย ณ แหล่งที่อยู่อาศัยของปลาก้างพระร่วง พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ยกเว้นค่าความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำ ค่าความกระด้าง และค่าความเป็นด่าง (6.48, 62.53 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 26.17 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ)

ปลาก้างพระร่วงพบชุกชุมมากในช่วงเดือนธันวาคม ถึงพฤษภาคม และพบน้อยลงไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน การแพร่กระจายพบแตกต่างกันไปตามขนาดของประชากรปลาในช่วงเวลาที่แตกต่างกันในรอบปี ประชากรปลาที่พบส่วนใหญ่มีช่วงความยาวลำตัวระหว่าง 41-60 มิลลิเมตร ซึ่งพบมากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมีนาคม และมีแนวโน้มที่จะพบประชากรปลานขนาดเล็กในช่วงเดือนธันวาคม ถึงกุมภาพันธ์

ชาวประมงนิยมใช้สวิงขนาดใหญ่เป็นเครื่องมือในการจับปลาก้างพระร่วง วิธีการจับมี 2 วิธี ได้แก่ (1) นำสวิงวางไว้ใต้น้ำโดยใช้เนื้อปลาคุยกุ้งขี้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เป็นเหยื่อล่อปลานสวิงในเวลากลางคืน และใช้เรือเป็นพาหนะ และ (2) ใช้สวิงช้อนตักปลาในโพรงดินใต้น้ำ โพรงรากไม้ และได้สุ่มทูลุมไม้ ในเวลากลางวัน โดยทั้ง 2 วิธีชาวประมงจะไปทำการประมงครั้งละ 2-3 คน ปลาที่จับได้จะนำไปขายให้แก่ผู้รับซื้อที่เป็นเจ้าประจำ และมีความคุ้นเคยทั้งภายใน และต่างหมู่บ้าน ผลประโยชน์ที่ได้จากการขายก็จะมาแบ่งปันกัน สำหรับความต้องการของชาวประมงที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ร้อยละ 66 จากกลุ่มตัวอย่างต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือด้านการเพาะขยายพันธุ์

คำสำคัญ: การแพร่กระจาย สถานะการประมง ปลาก้างพระร่วง

*ผู้รับผิดชอบ: หมู่ ๔ ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐ ๗๔๖๐ ๔๕๓๓
e-mail: pat_teera@hotmail.com

**Distribution and Fisheries Activities of Glass Catfish,
Kryptopterus bicirrhis (Valenciennes, 1840) in Phattalung Province**

Teerapat Tongwattanakorn¹* Chamaiporn Kaewrithong² and Suwimon Seehirnwong³

¹Phattalung Inland Fisheries Research and Development Center,

²Pattani Inland Fisheries Research and Development Center

³Trang Inland Fisheries Research and Development Center

Abstract

The monthly investigation of Glass sheatfish *Kryptopterus bicirrhis* (Valenciennes, 1840) in Phattalung from February 2006 to January 2007 which a total number of 2,447 fish. The objectives were to determine their habitat, distributional structure, and the current fisheries status. The results showed that the Glass sheatfish is a community fish that herd together. They preferred the characteristic habitat as under shade of the tree/ or the flat clay hole including a hollow of the tree root near the river bank. Some water quality parameters as pH, hardness and alkalinity represented the average value that less than the optimal criteria of water for aquaculture (6.48, 62.53 mg/L and 28.17 mg/L, respectively).

The highest abundance was found between December to May and slightly decreases to November. The distribution was found in different size belonging to periods. The average length between 41-60 mm was mostly found from February to March. The big size with the total length between 91-100 mm was found in August. While the small size with the total length between 11-20 mm was found in August and December and tends to be found a lot from December to February of the following year.

The fishing net was the common fish gear that was used for catching. During nighttime, the fishermen applied their baits with were made of the grinded roasted catfish and slightly dropped the net down into the water and waited for the fish to be trapped, while they were sitting on the fishing boat. The next method was also via fishing net, but they went to catch the fish directly at the fish habitat during the daytime. Fish are sold to buyers who are familiar both within and outside the village. A most 66% of the fishers require the government officer support about fish breeding promotion.

Key words : Distribution; Fisheries Activities; Glass catfish; *Kryptopterus bicirrhis*

*Corresponding author: Moo 4, Lampom, Mueng, Phattalung 93000, Tel 0 7460 4533,
e-mail: pat_teera@hotmail.com